

Motion till riksdagen 2012/13: MJ251

av **Johan Pehrson (FP)**

Om Kvarntorpsområdet i Kumla

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fortsatta undersökningar av Kvarntorpsområdet i Kumla samt prioritering av ekonomiskt stöd för att därefter kunna sanera Kvarntorpsområdet.

Motivering

Askhögen i Kvarntorpsområdet i Kumla består av rester från olje- och gasutvinning ur alunskiffer. Verksamheten påbörjades under tidigt 1940-tal och fortgick i cirka 20 år. Skifferoljeutvinning bedrevs av SSAB och ammoniakframställningen av Supra AB, båda tidigare statliga bolag. Enligt miljöbalkens bestämmelser, kap. 10, är det främst verksamhetsutövaren som ska bekosta efterbehandlingsåtgärder och undersökningar om föroreningar, men detta ansvar gäller endast om verksamheten bedrivits efter den 1 juli 1969, och ett direkt ansvar kan därför inte utkrävas av staten.

Kvarntorpsområdet är i en riskzon i Kumla kommun. Området är idag grovt förorenat med bland annat metaller som farlighetsklassats som höga eller mycket höga. Ashögen kommer dessutom någon gång i framtiden att rasa samman. Det kan ske om 10 år, 50 år eller 100 år – ingen kan veta säkert. Ett stort problem är att kommunens ledande politiker vägrar inse att högen är såväl en miljöfara som en fara för den enskilda människan och gör därför ingenting åt problemet.

Kumla kommun lät själva göra en risk- och sårbarhetsanalys som antogs år 2007 av dåvarande kommunstyrelsen. Där framgår det bl.a. att det finns en påfallande risk för att de miljöfarliga ämnena som finns inuti högen släpps ut den dag då den slutar brinna inombords. Riskerna finns att naturskadliga ämnen når ut i grundvattnet och därigenom riskerar att förändra de geokemiska förhållandena i området. Temperatursänkningarna uppskattas ligga upp till 100

Fel! Okänt namn på

år fram i tiden. Det är högst angeläget att ta tag i detta redan nu, för att inte riskera framtida generationers hälsa.

Mer dagsaktuella risker finns också eftersom kommunen använder högen som ett turistmål dit människor kommer för att se på konstverk, motionera eller gå på konsert. På vintern används högen även för utförsåkning. Instabiliteten i högen är dock starkt ifrågasatt i risk- och sårbarhetsanalysen. Instörtningar som skapar hål med uppåt 4 till 5 meter i diameter samt över 2 meters djup har inträffat vid flera tillfällen på högen. Avspärningar finns idag vid de flesta rastriskområdena, men ingen kan garantera att en instörtning inte sker även på ett icke avspärtrat område. Medborgarna utsätts därför för risk varje gång de beträder högen, och många är dessvärre ofta helt omedvetna om denna risk.

Bedömningarna i risk- och sårbarhetsanalysen kring Kvarntorpsområdet baseras på ett antal undersökningar som genomförts av Sweco Viak på uppdrag av Sveriges geologiska undersökning. I dessa studier togs förslag på åtgärder fram, men man framhåller att fler och mer omfattande studier måste göras för att kunna säkerställa mätningresultaten och på så vis också få fram de bästa åtgärdsalternativen. Bland de åtgärdsförslag som förstudien föreslår framkommer dock att kostnaderna för de angivna behandlingsförslagen oftast är höga eller mycket höga.

Att göra något åt risksituationen i Kvarntorpsområdet i Kumla kommun är inte bara en kommunal angelägenhet. Enligt Sveriges geologiska undersökning är Kvarntorpsområdet ett av landets allra mest förorenade områden, med en föroreningsituation som är extremt omfattande i såväl vatten som mark.

Någon omfattande klarläggande av ansvar för efterbehandlingsåtgärderna och finansieringen har inte gjorts. En huvudstudie måste därför genomföras innan man kan säkerställa det exakta tillståndet i miljön samt veta vilka åtgärder som behövs. Sannolikt kommer kostnaderna för efterbehandling att bli mer än vad Kumla kommun kan hantera. Då staten varit högst delaktig i föroreningen av kvarntorpsområdet i Kumla kommun bör också större ekonomiskt ansvar kunna utkrävas.

Stockholm den 2 oktober 2012

Johan Pehrson (FP)